

מתורתו של צדיק אביר יעקב

משנתו של מרן רבי יעקב אביחצירא זי"ע | על דרך הפשט
לקט דרושים ומאמרים, בכיבוד פשט מצוות התורה וענייני עבודת השי"ת
שנלקטו מכל ספריו הק'

בס"ד, פר' קרח תשפ"ו

בית יעקב

'מחתות' רמז לחטא הגאווה 'קטורת' רמז לתשובה

וכו' (להלן י"א), 'יצעמד בין המתים ובין החיים
ותעצור המגפה' וכו' (שם פסוק יג):

משה הורה להם את דרך התשובה

וזהו זאת עשו, שגם כן רמז התשובה כאן
היה וכו', עז תשובה גימטריא זאת עשו עם
הכולל וכו', שגם לרבות תשובת קרח וכל
עדתו הכל כרמוז וכו', שגם כן בכלל כל אדם
מישראל שגבר עליו יצרו וגונדא דילה עד
גדר שנגעשה רחוק מרב רעתו, כההיא 'שלוש
שלום לרחוק ולקרוב' וכו' (ישעיה נ"ט), וכנזכר
לעיל ברמז 'קורח' אותיות 'רחוק' כמסרת
הקריאה. שגם כן על ידי מחלקתו רחוק
רחוק, סורו טמא קראו לו, הוא וכל עדתו
לעמת יצרא בישא וגונדא דילה וכו'. וזהו זאת
עשו סמנים התשובה, כידוע ברמז תבת זאת
שגימטריא שלה 'קול צום ממון' וכו', ומכח זה
אתם גם אתם קחו לכם מחתות, שברון של
מחתת אלהים, לעמת קרח וכל עדתו, שהם
לעמת היצר הרע וגונדא דילה כנזכר, וכההיא
נמי לעולם ירגיז אדם יצר הטוב על יצר
הרע וכו'. ותנו בהן אש, לעמת אש דת, על
דרך תורה תבלין וכו' (קידושין ל). ושימו עליהן
קטורת, קיום המצוות כנזכר לעיל וכו', לפני
ה' מחר אותיות רמ"ח וכו', והיה האיש אשר
יבחר ה' הוא הקדוש, בכח כללות תר"ג מצוות
שהם לעמת איברים וגידיים כידוע זה לעמת
זה וכו', אשר קדשנו במצוותיו וכו'. רב לכם
בני לוי, דהינו רב לכם בסגלת תשובה זאת,
שאתם גם אתם מחברים ומיחדים הלאוין
שלא לעבר על שום אחת מהן וכו', עם העשין
לקיים כלם שוים לטובה וכו', דו"ק ותשכח
שכאן היה וכאן נמצא סגלת תשובת קרח וכל
עדתו וכו', שגם לרבות לאמתו וכו', וכן לעמת
כרמוז באם לא ישוב הוא עצמו היצר הרע
וכו', הגם שקצרת לעמת המבין וכו', ומה גם
עון המחלקת שכל כך חמור עד למאד, כידוע
במדרש (במדבר יח יב) בראשי תבות שלה מכה
חרון לקוי קללה תועבה, עין שם וכו', שגם כן
בכל מקום שתהיה ובכל זמן וכו' מתעוררים
כל אותם הגבורות שהיו במחלקת קרח ועדתו
וכו', לפיכך התשובה מועילה ברב עז ושלום
על ישראל וכו' (פתח האוהל)

יראת יעקב

שם הוי"ה החתום בשמו של קרח הביאו לידי טעות

כי כל העדה כלם קדשים ובתוכם ה'
(ש"א 1)

טעות הגדולים נובעת מתוך מעלתם
מימות עולם עמדם אנשים גדולים
וטובים באמת, שלא עמדה להם
מעלתם ביום פקדה, וכאשר נבחנו
מעשיהם בכור המבחן ובאו לידי
נסיון - לא עמדו בו, ונפלו ברגע אחד
ממדרגתם. כי היצר השוור אורב
לאדם בכל עת, ואינו מניחו עד יום
מותו, ורק שם ינחו יגיע כח ממלחמת
היצר הרע המתמשכת כל ימי חייהם.

מעלה נוספת שגרמה לחטאו של קרח

רבנו זיע"א (פיתוחי חותם) מבאר טענה
נוספת שנתלה בה קרח במחלקתו עם
משה רבנו עליו השלום, אשר מונה
גלמד כי גם רמי מעלה באמת, עלולים
לבוא לידי טעות, ולא זו בלבד, אלא
שדוקא מעלתם היא זו המביאתם לידי
קר.

שם הוי"ה חתום במרכו שמו של קרח

כי הנה, טעות נוספת טעה קרח, ובא
על ידה למחשבה כי רק לו נאה ולו
יאה לזכות לכבוד וגדלה. שכן כאשר
נבוא לידי חשבון אותיות שמו הנכתב
במלוי כזה: 'קו"ף ר"ש ח"ת', נמצא
כי האותיות האמצעיות, 'ו"י', עולות
בגימטריא כחשבון שם הוי"ה ברוך
הוא (26).

סברת קרח כי ראוי הוא לכבוד בגלל שם הקודש החתום בו

כאשר ראה קרח כי השם הקדוש
חתום בשמו, סבר כי יש מכאן ראה
כי ראוי הוא ליקר ותפארת, ובכך
הלך ושכנע את הגלויים עליו כי ראוי
להם לכבוד בכבוד שמם. לכך רמז
גם בטענתו כלפי משה ואהרן, 'כי כל
העדה כלם קדשים ובתוכם הוי"ה -
כלומר, בקרב שמם נרמז שם הוי"ה,
ובחתימה זו ראוי להם כבוד וגדלה.

זאת עשו קחו לכם מחתות קרח וכל עדתו.
ותנו בהן אש ושימו עליהן קטרת לפני ה'
מחר והיה האיש אשר יבחר ה' הוא הקדוש
רב לכם בני לוי (ט"ז ו-י).

ואם אפשר על דרך הנזכר לעיל, שלעמת ג'
מעלות שקם עליהם הערעור וכו', כאן היה וכאן
נמצא מחתות, אש, קטרת, זה לעמת זה, דהינו
לעמת נשיאות אליצפן בן עזיאל שעליה קם
קרח ועדתו לכל הריב הרב הנזכר וכו' מחתות,
מלשון 'וממחטה כי לא תקרב אלך' (ישעיה נד
יד), דהינו שבר על שבר, לפני שבר גאון וכו'
(משלי טז יח), והינו לומר אם תזכו לחזר לכם וכו'
קבלו על עצמכם שפלות וענוה יתירתא לתקן
עונותיכם, כההיא אין התשובה אלא מעין
התשובה וכו', ובזה יכפר לכם בקשת כבוד
מעלתכם מכח גדל רב ענותותכם ושפלותכם
וכו'. אך לעמת מלכות משה עליו השלום
וכהנת אהרן הנכנסים בתוך הריב בדרך אגב
כמוכן מפרוש רש"י זכרוננו לברכה וכו', אתי
שפיר גם כן אש לעמת 'אש דת' (דברים לג ב)
שמונה ובה גם כן מאן מלכי וכו', 'בי מלכים
ימלכו וכו' (משלי ח טו), וכן קטרת לעמת כהנת
אהרן שהוא המקטיר מכח כהנתו וכו'. ודהינו
אם תזכו לשוב בתשובה אזי דרשו לכם רמז
הרמז לקים אותו כי הוא חייכם בתשובתכם
וכו', שפל ברוך שייף נפיק ושייף צייל (ראה
סנהדרין פח), תחת הכבוד ענוה, מאד מאד וכו',
באש לוהט אש דת טובים השנים כידוע וכו',
על מנת לשמר ולעשות כרמוז בתבת קטרת
תר"ג מצות ברש"י זכרוננו לברכה משם וכו',
דהינו לומר, בכלל קבלת התשובה הוא גם כן
ענוה תורה ומצות בחר שאת וחר עז, כידוע
מדרכי בעלי תשובה וכו', שגם כן בכלל ענוה
יראת ה', 'עקב ענוה' וכו' (משלי כב ד), תחת אלהים
חיים וכו', ואם לאו איפוך אנא לעמת ענשם
ומכותם כדמוכח בסוף דעתם, דהינו 'מחתות
החטאים האלה בנפשתי' וכו' (להלן י"א), ולעמת
הבלועים גם כן אש מחתות, על דרך ותבקע
האדמה אשר תחתיהם' (להלן פסוק לא) יקרא תחת
דתחת וכו', שגם כן מדה כנגד מדה, דהינו תחת
רדפם הכבוד והמעלות וכו'. וכן לעמת ותנו בהן
אש וכו', הוא יאש יצאה מאת ה' וכו' (שם פסוק
לה), קטרת לעמת ישים קטרת והולך מהרה'

באור יעקב

וירדו חיים שאלה...

ו'תפתח הארץ את פיה ותבלע אתם' (טו לב)

כארבעים גזלים מאימים, כלם נושאי נשק.

שאל אותם רבי יעקב בניהותא: "מה הנכם רוצים מפני?" אמרו לו: "תן לנו את ממונך". השיבם: "הנה הכסף לפניכם, בואו וטלוהו". אמרו לו השוודים: "תחלה עלינו להרגך, ואחר כך נקח את הכסף".

רבות היו הוצאות הישיבה של רבנו, וישיבת 'אביר יעקב'. ויעקב קר, על מנת לערוך מגביות לצורך הישיבה, ואף גם למען מגביות עבור רוחת עניי מחוז תאפיללת, אזור מגוריו, נאלץ רבנו בעל 'אביר יעקב' זיע"א לעזב את ביתו ולכתת רגליו בין הכפרים.

השיב להם בשלוח: "עשו מה שאתם רוצים". כונו המרצחים את נשקם לעבר הרב, והנה באותו הרגע ארע הנס. כל השוודים שקעו עד חצי גופם באדמה, חלק גופם העליון עם הנשק שבידיהם נותר בחוץ, אך הם הפכו למשתקים.

לפני צאתו לדרך, שכר ערבי שילך עמו ויסיעו בכל צרכיו, ויורה לו את הדרכים לכפרי האזור. רבי יעקב נחל הצלחה גדולה בדרך, ובקמזו לשוב לביתו, בקש מהערבי שיכין את הבהמה ואת החפצים לדרכו חזרה. משיצאו את הכפר אמר רבי יעקב: "רצוני ללכת בדרך פלוגית, היא קצרה יותר ואני מכיר אותה היטב". מששמע הערבי את דברי הצדיק, אחזתו בהלה ושאל את הרב: "הכי אין הרב יודע שהדרך הוא מסכנת ביותר, נתן לעבר בה רק אחת לשבוע, בזמן שמצויות בה שירות רבות, וגם אז הדבר בגדר סכנה, יען מלאה היא בליסטים ובשוודים".

משהבחין הערבי העומד ממרחק וכלו רועד על נפשו, בנס שארע, קרב לעבר הרב, ואז אמר לו הרב: "אמרת ליך שלא תירא. השוודים ישארו כך עד עולם מפני שפגעו בי, והם יהיו סימן לכל הגזלים, שאסור לגנוב". חזר רבי יעקב לביתו שש ושמה, ולא ספר מאומה מכל אשר ארע עמו. נשותיהם של השוודים שלא שבו החלו לדאג, פנו לערבי שלוח את הרב ותמהו: "בעלינו הלכו לשדד את הרב, והנה הרב שוב, אך הם לא שבו".

אמר רבי יעקב: "אף על פי כן, רצוני ללכת בדרך זו". סרב הערבי ואמר: "אינני מוכן לזה בשום אופן". ענה רבנו: "הלא אני שכרתך. ואם כן עליך ללכת עמי לכל מקום שארצה. אם הנך ירא פן תאשם שאתה הובלתני בדרך זו, הבא שני עדים ואחתם בפניהם שאני בקשתיך לעשות כן". נענה הערבי, והם יצאו לדרך.

ספר המלוח את המעשה ואמר לנשים: "אני מציע שתפלו לרגלי הרב ותבקשו ממנו מחילה". הם מהרו לעשות כדבריו, ורבי יעקב אמר שהוא מוחל אך ורק בתנאי שהשוודים יבטיחו, שמעתה לעולם לא ישונו לעסק בגזל.

לפתע, ראו ממרחק קבוצה גדולה של שוודים מזוינים, ופניהם לעבר הרב ומלוחו. השוודים דעו שהוא הלך לאסוף כספים, ועקבו אחריו כדי לגזל את כספו. החל הערבי לזעק לעברם: "הכסף לא נמצא אצלי, הוא אצל הרב", ונמלט על נפשו. כעבר שניות ספורות, כבר כתרו את הרב

הלכו הנשים למקום שבעליהן שקעו באדמה, מסרו להם את דברי הרב, השוודים הניעו את ראשם והבטיחו שיעשו כפי שצוה, והנה נעשה הנס, האדמה פצתה את פיה והם יצאו לחיים.

קדושת יעקב

העברת השערות מפני שהם דינים

ויאמר משה אל קרח שמעו נא בני לוי (טו ח)

על מה נקרא שמו קרח, על שם שהוא חלק בלי שערות, וזה טובה עשה עמו הקדוש ברוך הוא שהוא משבט לוי ששרשם מן הגבורות, ועוד הוא נוסף בו שהוא גלגל קין דינא קשיא, ועשאו הקדוש ברוך הוא קרח חלק בלי שערות שלא יתאחזו בו הדינים יותר מדאי, ולא הכיר לא הוא ולא אתם הטובה הזאת. והנה נא בני לוי עם הכולל גימטריא קין, כלומר דעו והכירו בני לוי על מה קרח משערותיו כשמו, מפני שהוא מן הגבורות, ועוד נוסף בו גלגל קין דינא קשיא, והקדוש ברוך הוא הקדים לו רפואה זו. וגם הלויים כיון שהם מן הגבורות עשה להם הקדוש ברוך הוא תקון זה שיעבירו תער על כל בשרם כדי שלא יתאחזו בהם הדינים כל כך, וקרח ועדתו לא הועיל בהם שום תקון.

יש להתבונן בפסוק זה מאי כונתו בזה. ואפשר לרמוז על פי מה שכתב רבנו זלה"ה (שער המצוות פרשת קדושים), דהשערות הם דינים, ומשום הכי הלויים ששרשם מן הגבורות כתיב בהם (לעיל ח ז) 'והעבירו תער על כל בשרם', ובפרט מן הפרט מי שהוא משרש קין שהוא דין קשה צריך לזהר שלא לגדל שערותיו, זהו דברי רבנו זלה"ה:

'קורה' היה קרח לטובתו

והינו שאמר ויאמר משה אל קרח, דהינו שאמר לו היה לך להתבונן בשמך למה נקראת קרח, שאתה קרח וחלק מן השערות, וזה לטובתך שלא יתגברו בך הדינים, וזה גם כן הטעם שעושה לכם בני לוי, שתעבירו תער על כל בשרכם שלא יתגברו עליכם הדינים כיון ששרש שלכם מן הגבורות, ואתם לא נתתם לב לזה. והו שמעו נא בני לוי, דהינו שאתם וקרח עשה לכם הקדוש ברוך הוא תקון לזה, ולא נתתם לב להתבונן בזה, רק אתם בעצמכם מגבירים הדינים עליכם, לכן עונותיכם תשאוב לבדכם וכל עדת ישראל יהיו נקיים:

והנה כשנתבונן בקרח שהיה קרח, נמצא הקדוש ברוך הוא עשה לו אות לטובה, מאחר שהוא משרש קין, עשאו הקדוש ברוך הוא קרח מן השערות שלא יתאחזו בו הדינים יותר מדאי, ואפלו הכי לא הועיל. ואפשר דלזה רמז שלמה המלך עליו השלום שאמר (קהלת ז טו) 'אשר עשה [ה]אלהים את האדם ישר והמה בקשו חשבנות רבים', 'האדם ישר' הוא קרח, כיון שהוא מקין עשאו ה' ישר, חלק מן השערות, כדי שלא יתאחזו בו הדינים יותר מדאי, והמה בקשו חשבנות רבים, דהינו הוא ועדתו, כמו שנאמר (פסוק טו) 'אתה והם', ודהינו קרח ועדתו נקהלו על עצות רעות ובקשו חשבנות רבים, ולא התבונן קרח בטובה הזאת שעשה עמו הקדוש ברוך הוא ועשהו חלק בלי שערות, והטובה שעשה עמו הקדוש ברוך הוא הפכה הוא לרעה: וזהו כונת משה רבנו עליו השלום שאמר לבני לוי, שמעו והתבוננו

(מחשוף הלבן)